

Hoe vier je op een goede manier feest?

De kunst van het feestvieren, daar gaat het over vandaag. En inderdaad: feestvieren is een kunst. Góéd feestvieren. Want feesten kunnen ook flink uit de hand lopen. Als mensen teveel gedronken hebben, kunnen ze een gevaar worden voor hun omgeving. En je kunt ook zonder alcohol toch feestvieren op een manier waar je later spijt van hebt. In de Bijbel vinden we verhalen over feesten die zéker niet goed verliepen. Bijvoorbeeld: in het boek Esther lezen we over de Perzische koning Ahasveros. Hij viert feest met al zijn hoogwaardigheidsbekleders. Dat feest, dat duurt wel even. Weet u hoe lang? Het feest duurt 180 dagen! Aan het eind van dat feest is er ook feest voor het hele volk, zeven dagen lang. Op de zevende dag is de koning flink aangeschoten, en hij geeft dan bevel dat de koningin moet komen opdraven, koningin Vasthi. Hij wil haar als een soort Miss World aan zijn volk laten zien, als een soort bezienswaardigheid. Maar koningin Vasthi weigert. Prompt valt ze dan in ongenade. Je proeft in heel die beschrijving: die is niet het soort feest waar je van opknaapt. Dit is een ongezond feest.

Het woord 'feestvieren' kan sowieso allerlei negatieve gedachten oproepen. Zo wordt er weleens snel een oordeel geveld over jongeren, of over studenten, en dan wordt er gezegd: 'Nou, die doen niet veel, die zijn de hele dag aan het feesten.' Dat woordje 'feesten' klinkt dan niet positief. En een 'feestbeest', dat wil je ook niet zijn.

Toch zijn feesten juist in de wereld van Bijbel en geloof héél belangrijk. De feestdagen die wij in ons land vieren, hebben bijna allemaal een christelijke achtergrond: Kerst, Pasen, Hemelvaart, Pinksteren. En ook op andere feestdagen speelt geloof vaak wel een rol: op de zondag, de wekelijks terugkomende feestdag, zijn er kerkdiensten, op trouwdagen ook.

Verschillende feesten worden in de Bijbel genoemd en ingesteld. Zo vieren de Joden het Paasfeest (Pesach), het Wekenfeest (dat is ons Pinksterfeest) en het Loofhuttenfeest. Dat zijn de drie grote feesten in Israël, die door God Zelf al in de tijd van Mozes zijn ingesteld. Daarnaast zijn er nog andere feesten, waarover we ook lezen in de Bijbel, zoals het Purimfeest en het Chanoekefeest, ook wel genoemd het feest van de tempelvernieuwing.

Maar het belangrijkste feest voor de Joden is in feite de shabbath, de wekelijkse rustdag.

Daarnet hebben we een bijbelgedeelte gelezen uit Exodus 12. Daar wordt het Pesachfeest ingesteld, het Joodse Paasfeest. Doordat de Joodse kalender anders loopt dan die van ons, valt het Joodse Pesachfeest niet altijd gelijk met ons christelijke Paasfeest, maar dit jaar wel. Afgelopen dinsdag is het Pesachfeest begonnen, en het duurt zeven dagen, tot en met morgen.

Op Pesach wordt herdacht dat het volk Israël eindelijk mocht wegtrekken uit Egypte, onder leiding van Mozes, na tientallen jaren te zijn uitgebuit als een volk van slaven. Er waren tien plagen voor nodig om de Egyptische Farao zover te krijgen dat hij Israël liet gaan. Maar toen, eindelijk kwam het verlossende woord: 'Ga dan maar!' Dat is wat Israël viert op het Pesachfeest: de bevrijding uit de slavernij.

Bij de instelling van dit Pesachfeest komen een paar elementen voor, die in ieder Joods feest voorkomen. U kunt dat nalezen in Leviticus 23. Daar staan de grote Joodse feesten keurig op een rijtje.

1. Feesten doe je samen

Het eerste element dat opvalt, dat is het woord 'samen'. We hebben gelezen in Exodus 12: 16: 'De eerste en de zevende dag zijn heilige dagen die jullie *samen* moeten vieren.' In de vertaling van 1951 staat: 'Zowel op de eerste

Op het Joodse feest Simcha Tora ('Vreugde der Wet') worden door dansen de mannen de de

als op de zevende dag zult gij een heilige samenkomst hebben.' Feestvieren doe je samen. Blijkbaar is dat belangrijk voor God.

U denkt misschien: 'Ja, dat is toch nogal logisch?'

Anders is het toch geen feest, als je het niet samen viert? In je eentje feestvieren, dat gaat een beetje moeilijk, toch?' Nou, dat is

natuurlijk zo!

Toch zijn er veel mensen die zeggen: 'Geloven, dat doe ik wel persoonlijk. Daar heb ik geen kerk bij nodig en ik heb er geen andere mensen bij nodig. Ik heb mijn eigen geloof.'

'Nee', zegt God, 'geloven doe je samen! Daarom roep ik mijn kinderen bij elkaar op de feestdagen.' In bijbelse tijden kwamen de Israëlieten drie keer per jaar naar Jeruzalem voor de grote feesten. Maar in feite beschouwde Israël, en beschouwen de Joden nog steeds de wekelijkse shabbath als het grootste feest. Voor ons mag dat de zondag zijn. Daarom komen we op zondag samen, om feest te vieren. Zondag is de dag van de opstanding van Jezus. Feitelijk vieren we elke week Pasen in de kerk.

Feesten doe je samen. Dat moeten we niet vergeten in onze westerse samenleving, waarin we heel individualistisch denken. We horen bij elkaar. Daarom moet je nooit te makkelijk afzeggen voor een feest. In mijn studententijd was er een jongen, die op een dag de hele vereniging uitnodigde voor zijn verjaardag. De vereniging telde toen denk ik zo'n 70 leden. Maar de één na de ander zegde af. Totdat er uiteindelijk maar één iemand kwam. De jarige bleef zitten met zijn gebak, en met een hele voorraad drinken en chips.

Door samen te feesten versterk je de band. En door op een feest te komen laat je merken dat die ander je ter harte gaat.

Als God ons oproept om samen te feesten, dan heeft Hij daar, om zo te zeggen, plezier in, om Zijn kinderen bij elkaar te zien. De HERE is de goede Herder, die altijd bezig is om samen te brengen, om afgedwaalde schapen erbij te betrekken. Feesten doe je samen. Dat is één.

2. Feesten betekent: je werk neerleggen

Het tweede element van feesten dat steeds terugkomt, ook bij de andere feesten in Leviticus 23, dat is de vrijstelling van het werk. Exodus 12: 16: 'Die beide dagen mag er geen enkele bezigheid verricht worden, jullie mogen alleen het voedsel bereiden dat ieder nodig heeft.' 'Bezigheid' vind ik een rare vertaling, want samen een spelletje doen is ook een 'bezigheid'. Het gaat hier om werk, om arbeid.

Er wordt weleens gezegd dat calvinisten altijd moeten werken, het 'calvinistische arbeidsethos' wordt dat soms genoemd. Nou, als dat zo is, dan is God Zelf zeker geen calvinist. De HERE geeft grenzen aan. Een mens is er niet op gemaakt om altijd te werken. Dan wordt het leven één grote sleur. Eén grote slavernij.

Feesten zorgen er nu juist voor dat de tijd niet eentonig verloopt. Feestdagen zijn hoogtepunten, zij zorgen voor reliëf in de tijd. Dat is al één reden waarom feesten zo waardevol zijn. Feesten doorbréken de sleur. Daardoor krijgt het leven veel meer kwaliteit, en beseft je hoe waardevol het leven is dat God je geeft.

Juist in onze westerse samenleving kunnen we dit punt niet vaak genoeg tegen elkaar zeggen: er zijn grenzen aan het werk! Altijd maar doorwerken is niet goed voor de gezondheid. Het trekt je bovendien bij God vandaan. Hoeveel gezinnen zijn er niet bij God vandaan gedwaald omdat ouders altijd aan het werk waren, en daarom op zondag geen puf hadden om naar de kerk te gaan? En hoeveel mensen zijn niet uit elkaar gedreven omdat het werk altijd maar voorrang kreeg? Je ziet dat altijd in politiefilms: net als de inspecteur een keer uit eten is met zijn nieuwe liefde, gaat de telefoon en wordt hij weggeroepen. Als je dat ziet, dan lach je erom. Maar is het niet de tragiek van onze cultuur, dat het werk zoveel relaties kapotmaakt, relaties tussen mensen onderling, en ook de relatie van mensen met God?

Als je een feest viert, dan moet het werk wijken. Dat is twee.

3. Feestvieren betekent: blijdschap!

De kunst van het feestvieren heeft nog een derde element, dat is de blijdschap. Feestvieren betekent: voeding geven aan de vreugde! Het Hebreeuws kent twee woorden voor 'feest', één van die woorden, 'chag', is afgeleid van het werkwoord voor 'dansen'. We zongen ook aan het begin van de dienst uit Psalm 149: 'Laat het een hoge feestdag wezen, de naam des Heren wordt geprezen met het aloude lied der vaderen, de heil'ge reien naderen.' Reien, dat zijn dansgroepen. 'En zo danst in het morgenlicht heel Gods volk voor Zijn aangezicht.'

Elke week wordt er gedanst in Jeruzalem, op het plein bij de Klaagmuur, als de shabbath begint. Het is één groot feest, en iedereen is blij.

4. Juist op een feestdag is er reden om God te danken!

Waar komt die blijdschap vandaan? In feite is dat het vierde element. Feesten geven blijdschap, omdat er juist dan reden is om God te danken, om Hem te aanbidden. In de Bijbel heeft een feest altijd met God te maken. En als wij in onze tijd ook onze feesten in verband brengen met God, dan gaat het goed. Dan versta je de kunst van het feestvieren. Als je jarig bent, dan dank je God voor je nieuwe levensjaar. En die blijdschap deel je met anderen, en samen ben je blij.

Het Joodse Pesachfeest is één groot dankfeest aan God, de grote Verlosser van de slavernij. En het Wekenfeest is één groot dankfeest voor de nieuwe oogst. Het Loofhuttenfeest is een feest om terug te denken aan de periode dat Israël door de woestijn heen trok, onder leiding van Mozes. Tijdens het Loofhuttenfeest wonen Joden in een loofhut, een soort tent van takken. Die loofhut maakt duidelijk dat God Zelf bescherming biedt. Je kunt je als mens veilig wanen in een stevig huis. Maar tijdens het Loofhuttenfeest beseft Israël het heel diep: 'Veertig jaar zwierven we als volk door de woestijn. En veertig jaar heeft God ons onder Zijn hoede genomen. Ten diepste zijn we niet veilig in onze huizen, maar we zijn veilig onder de vleugels van de Almachtige.'

De kunst van het feestvieren. Vandaag vieren we het Paasfeest. Het offer van Jezus aan het kruis en Zijn

opstanding hebben aan het Joodse Pesachfeest een enorme dimensie toegevoegd. Op Pasen vieren we de bevrijding uit de slavernij van zonde en dood. Jezus heeft de dood als een lat over Zijn knie gelegd en voorgoed geknakt. Als Hij terugkomt op aarde, zal de dood zelfs helemaal gebroken worden en totaal verdwijnen.

We mogen vandaag feestvieren, met elkaar, vrij en blij, vol dankbaarheid aan Jezus, onze Verlosser. Als je op die manier feestviert, dan vormt dat je leven. Je wordt erdoor verrijkt, op een heel bijzondere manier. Net als die zondagsschoolklas, waarvan Philip deel uitmaakte.

De kleine Philip, geboren met het syndroom van Down, zat op de zondagsschool samen met kinderen van acht jaar. Op het Paasfeest had de zondagsschoolmeester grote, plastic eieren bij zich. Lege plastic eieren. Het was prachtig lenteweer en de meester zei: 'Ga allemaal naar buiten en zoek iets moois in de natuur, dat met nieuw leven te maken heeft. Doe dat in je ei, en lever het dan weer in. Dan leggen we al die eieren bij elkaar en mag je allemaal een ei pakken, en kijken wat erin zit. En dat mag je houden.' De kinderen renden allemaal naar buiten, en begonnen kriskras door elkaar heen te rennen, op zoek naar van alles en nog wat. Daarna kwamen ze terug, en ze legden alle plastic eieren bij elkaar. Daarna mochten we één voor één een ei openmaken. Er kwamen mooie bloemen uit, en bloesemtakjes, zelfs een levend vlindertje. Toen maakte één jongen een ei open. Weet u wat daarin zat? Niks! Helemaal niks! 'Dat is flauw! Ik heb niks!' riep de jongen. 'Dat mocht niet, je moest er wat in doen! Wie heeft dat gedaan?'

'Ik', zei Philip.

'Jij kan ook nooit eens wat goed doen,' riepen de kinderen. Toen vroeg de meester: 'Waarom heb jij niets in je ei gestopt, Philip?'

'Nou,' zei Philip, 'het graf was toch leeg?'

Iedereen werd stil. En vanaf dat moment hoorde Philip er helemaal bij. Samen waren ze blij omdat Jezus was opgestaan uit de dood. Samen vierden ze echt het Paasfeest.

Niet lang daarna kreeg Philip een ontsteking, waar een ander kind gewoon van zou opknappen. Maar Philip overleed. In de dienst kwamen alle kinderen van zijn zondagsschoolklas naar voren, niet om bloemen neer te leggen, maar elk kind kwam met een leeg plastic ei. Deze kinderen hadden de kunst van het feestvieren geleerd. Samen hadden ze echt Paasfeest gevierd. En juist op dat feest waren ze Philip gaan waarderen op een manier zoals ze nog nooit eerder hadden ervaren. Tijdens de begrafenis van Philip dachten alle kinderen terug aan dat ene Paasfeest. En zo werd ook zijn begrafenis anders. Philips begrafenis mocht staan in het teken van het lege graf van Jezus. Hij stond op, ook voor Philip, en Hij biedt eeuwig leven aan, Hij gefet het aan iedereen die op Hem vertrouwt, in Hem gelooft.

De kunst van het feestvieren. Vandaag mogen we die kunst beoefenen. En elke keer komen er weer feesten terug. Want God geeft altijd nog veel meer redenen om feest te vieren dan wij aankunnen. Er blijft altijd nog zoveel zegen openstaan, waarvoor we Hem nauwelijks kunnen danken. Gelukkig hebben we later een eeuwigheid om Hem te eren. Om Hem te danken. En om samen met Hem feest te vieren!
Amen.